

Kohezijska politika u Republici Hrvatskoj

Dr.sc. Jakša Puljiz

Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb

Varaždin, 13/02/2020

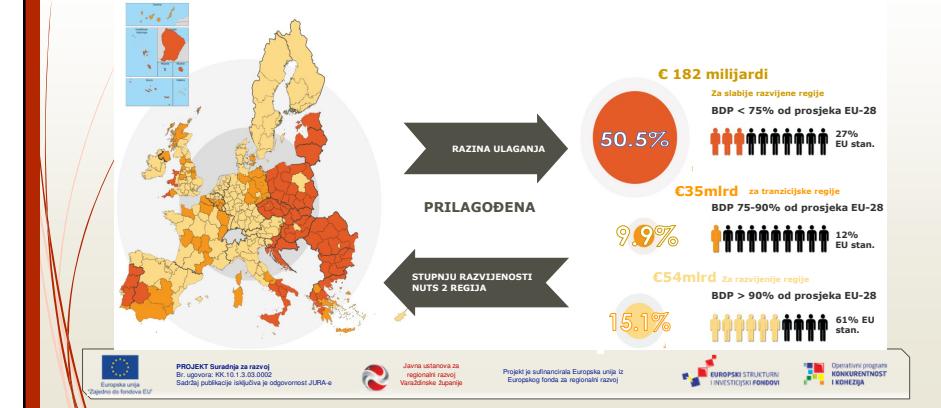
Projekt Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10.1.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JUFA-e

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

1

NUTS 2 regije i raspodjela sredstava u razdoblju 2014.-2020.

2

RH i Kohezijska politika - početak

- Brojni izazovi povezani sa kasnim pristupanjem u EU
- Rad na tri paralelna sustava EU fondova
 - IPA fondovi (krajnji rok korištenja početak 2020.)
 - EU fondovi 2007.-2013. (krajnji rok korištenja 31.12.2016.)
 - EU fondovi 2014.-2020. (krajnji rok korištenja 31.12.2023.)
- Nova podjela na NUTS 2 regije 2012.g. kako bi se omogućilo da sva područja RH mogu ostvariti status slabije razvijene regije
- Izrada strateških dokumenata za razdoblje 2014.-2020. (Sporazum o partnerstvu, Operativni programi, Program ruralnog razvoja)

Projekt Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10.1.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JUFA-e

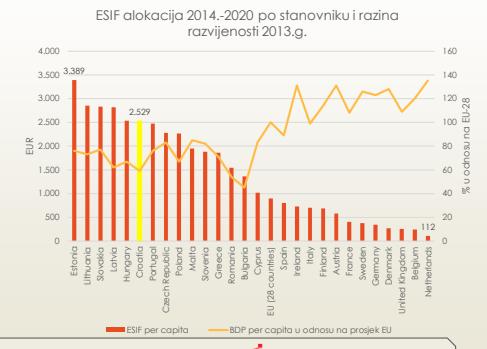

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

3

Osigurana sredstva iz Europskih strukturalnih i investicijskih fondova 2014.-2020

ESIF 2014.-2020.	Iznos alokacije u EUR
1. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4.321.499.588
2. Kohezijski fond (KF)	2.559.545.971
3. Europski socijalni fond (ESF)	1.516.033.073
4. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.026.225.500
5. Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	252.643.138
UKUPNO	10.675.944.270

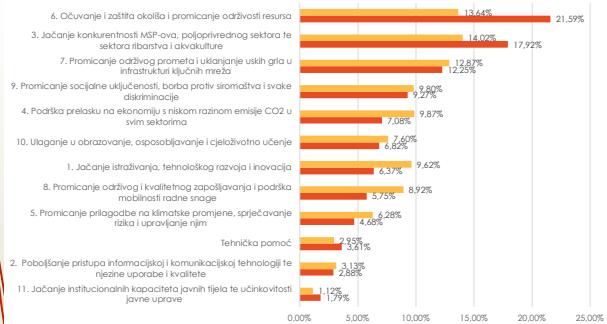

4

1

Tematska struktura ulaganja iz ESI fondova

Usporedba HR i EU-28

- RH je izdvajala značajna sredstva iz EU fondova radi uskladljivanja sa EU direktivama u području okoliša
- RH je relativno više sredstava izdvojila za poduzetništvo
- Primjetna je manja razina ulaganja kod RH u istraživanje i razvoj te promicanje zapošljavanja

PROJEKT Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10-1.3.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JURA-e

Javna ustanova za
regionalni razvoj
Varaždinske županije

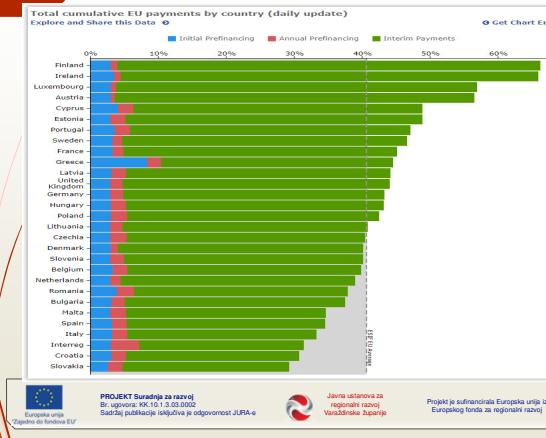
Projekt je sufinancirala Evropska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

EUROPSKI STRUČURNI
INVESTICIJSKI FONDOVI

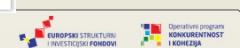
Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

5

Iskorištenost ESI fondova je još uvijek relativno slaba...

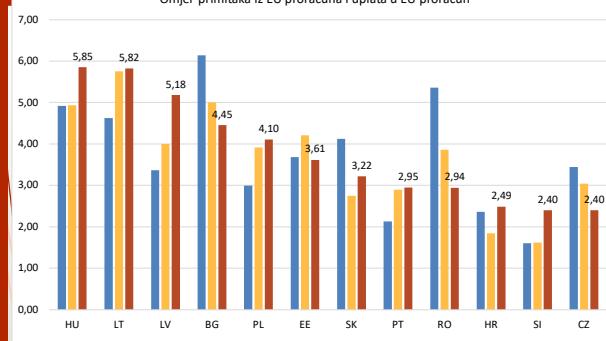
- Brojni problemi i dalje prate provedbu EU fondova, zbog čega je stopa apsorpcije (31%) znatno niža od EU prosjeka (41%)

6

...zbog čega ni finansijski efekti od članstva nisu na potrebojnoj razini

Omjer primjata iz EU proračuna i uplata u EU proračun

- HR je u 2018. za jedan uplaćeni euro u proračun Unije primila 2,49 eura u svoj proračun, što je znatno manje od Mađarske koja je primila čak 5,85 eura za jedan uplaćeni.

PROJEKT Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10-1.3.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JURA-e

Javna ustanova za
regionalni razvoj
Varaždinske županije

Projekt je sufinancirala Evropska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

EUROPSKI STRUČURNI
INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENTNOST
I KOHEZIJA

7

Problemi u pogledu apsorpcije EU sredstava

- Slabi kapaciteti za provedbu kompleksnih infrastrukturnih projekata, posebno u području zaštite okoliša i prometa
 - U vodno-komunalnom sektoru prisutna je izuzetno velika fragmentiranost nositelja projekata
 - U području gospodarenja otpada lutanja sa konceptima razvoja cijelokupnog sustava: prebacivanje odgovornosti za provedbu na županijsku razinu koja u mnogim slučajevima nije dorasla razini kompleksnosti
 - U području prometa problemi su povezani sa dugogodišnjim izostankom kvalitetnog restrukturiranja javnih poduzeća (HZ Infrastruktura)
- Slabosti u sustavu upravljanja EU fondovima
 - Izostanak kadrovskog kontinuiteta otežava širenje znanja i jačanje ukupnih administrativnih kapaciteta
 - Previleksi strogačnost nacionalnih procedura (iznad razine koje zahtjeva EU regulativu)
 - Prejerana rigidnost u kontroli provedbe projekata, izostanak fokusa na postignute rezultate, sustav je primarno usmjeren na proceduralna pitanja
 - Previleksi centraliziranost sustava odlučivanja, nema kvalitetnog delegiranja odgovornosti
- Još uvijek niska kvalitetna okupljenost za provedbu ulaganja
 - I dalje prisutni problemi sa brzinom rješavanja imovinsko-pravnih pitanja
 - U pojedinih područjima RH i dalje preduge procedure ishodovanja građevinske dozvole
 - Slabosti građevinskog sektora uslijed manjka radne snage i propasti velikog broja tvrtki za vrijeme ekonomske krize

8

2

Posebni izazovi u pogledu osmišljavanja i provedbe projekata

- Regulativa EU sve je zahtjevnia u pogledu usmjeravanja sredstava u pojedina tematska područja
- Prema prijedlogu uredbe o ESI fondovima za razdoblje 2021.-2027.:
 - 35% svih ulaganja EFRR-a će morati biti usmjereni u cilj 1: Pametnija Europa, kroz koji se podržavaju ulaganja u istraživanje i razvoj, inovacije, digitalizaciju, vještine te malo i srednje poduzetništvo;
 - 30% svih ulaganja EFRR-a će morati biti usmjereni cilj 2: Želenija Europa, kroz koji se podržavaju ulaganja u energetsku učinkovitost, obnovljive izvore energije, prilagodbu klimatskim promjenama, prijelaz na cirkularnu ekonomiju i druge teme
- Postavlja se pitanje u kojoj mjeri će nositelji projekata, a posebno oni na županijskoj i lokalnoj razini biti u stanju ponuditi dovoljan broj kvalitetnih projektnih prijedloga da se zadovolje navedeni uvjeti
- Dodatni izazov je pitanje osiguravanja nacionalnog sufinanciranja od najmanje 30%, što je dvostruko veći udjel u odnosu na sadašnju perspektivu

PROJEKT Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10.1.3.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JURA-e

Javna ustanova za
regionalni razvoj
Varaždinske županije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

EUROPSKI STRUČNI
INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENČNOST
I KOHEZIJA

9

Pozitivne promjene pod utjecajem Kohezijske politike

- Povećana javna i privatna ulaganja uslijed dostupnosti značajnih finansijskih sredstava
- Unaprijeđena (sektorska) struktura ulaganja, povećana ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije, malo i srednje poduzetništvo, obrazovanje, energetsku efikasnost, digitalizaciju i druga područja od posebne važnosti za dugoročan rast
- Unaprijeđeno znanje o pripremi, odabiru i financiranju investicijskih projekata, posebno onih dugoročnih
- Poboljšano strateško planiranje i upravljanje investicijskim programima
- Ojačani kapaciteti lokalne i regionalne razine u planiranju, pripremi i provedbi razvojnih projekata
- Prvi puta osigurana namjenska sredstva za urbani razvoj

PROJEKT Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10.1.3.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JURA-e

Javna ustanova za
regionalni razvoj
Varaždinske županije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

EUROPSKI STRUČNI
INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENČNOST
I KOHEZIJA

10

Zaključno

- Sudjelovanje u Kohezijskoj politici predstavlja značajnu razvojnu šansu za RH
- Pored izravnih finansijskih učinaka, Kohezijska politika pruža niz dodatnih koristih, od bolje strukture ulaganja do jačanja kapaciteta niza dionika na različitim razinama
- Konačni učinci Kohezijske politike će u konačnici biti ograničeni kvalitetom rada javne uprave i ukupnom kvalitetom javnih politika
- Sustav upravljanja je potrebno pojednostaviti, kadrovski stabilizirati te ojačati partnerski pristup između državnih tijela i korisnika
- Fragmentiranost administrativnog ustroja RH ograničava kapacitete lokalne i županijske razine za provedbu složenijih projekata, kao i mogućnosti povezivanja lokalnih i županijskih jedinica oko zajedničkih projekata

PROJEKT Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10.1.3.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JURA-e

Javna ustanova za
regionalni razvoj
Varaždinske županije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

EUROPSKI STRUČNI
INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENČNOST
I KOHEZIJA

11

Hvala

Dr.sc. Jakša Puljiz

Institut za razvoj i međunarodne odnose, Zagreb

PROJEKT Suradnja za razvoj
Br. ugovora: KK-10.1.3.03.0002
Sadržaj publikacije isključivo je odgovornost JURA-e

Javna ustanova za
regionalni razvoj
Varaždinske županije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz
Evropskog fonda za regionalni razvoj

EUROPSKI STRUČNI
INVESTICIJSKI FONDOVI

Operativni program
KONKURENČNOST
I KOHEZIJA

3